

Kotrlík A.

**Posudek oponenta na rigorózní práci
„Mezinárodní obchodní arbitráž“
vypracoval Mgr. Tomáš Kotrlík**

Kandidát si zvolil za téma své rigorózní práce o rozsahu 111 stránek problematiku mezinárodní obchodní arbitráže, tzn. projednávání a rozhodování sporů s mezinárodním/přeshraničním prvkem v rozhodčím řízení. Nepochybně se jedná o problematiku aktuální, kdy počet sporů projednávaných v tomto řízení v současné době roste, je však otázkou, zda tento trend bude i nadále pokračovat s ohledem na přijetí celé řady nařízení, která zjednodušují, zrychlují a usnadňují projednávání takových sporů obecnými soudy v členských státech EU.

Kandidát téma své rigorózní práce rozdělil do dvanácti kapitol včetně úvodu a závěru. Z obsahu textu rigorózní práce lze dovodit, že je postupováno od zkoumání obecných a historických otázek zpracované problematiky (jako je pojem a povaha mezinárodní obchodní arbitráže a prameny právní úpravy) přes předpoklady mezinárodní obchodní arbitráže, určování rozhodného práva, vlastní průběh rozhodčího řízení po jeho perspektivu do budoucna. Pokud jde o nový zákon o mezinárodním právu soukromém, který by měl obsahovat ustanovení týkající se mezinárodní obchodní arbitráže, pak je otázkou, zda tento zákon někdy nabude účinnosti ve stávající podobě.

Z textu předložené rigorózní práce dovozují, že kandidát se ve zvolené problematice dobře orientuje, zná jak příslušnou právní úpravu, tak i její aplikaci v praxi, je mu známa i příslušná judikatura, prostudoval dostatečný počet titulů odborné tuzemské i zahraniční literatury. Prokázal, že s literaturou dokáže pracovat, získané poznatky pak je schopen zobecnit. Přichází i s vlastními názory.

Rigorózní práce je psána srozumitelně a přehledně.

K práci mám pouze několik drobných připomínek.

Z textu práce dovozují, že kandidát je ovlivněn názory P.Rabana na právní povahu rozhodčího řízení, odpovědnost rozhodce a zejména na existenci tzv. „rozhodcovské“ smlouvy. Podle mého názoru jsou publikované názory P.Rabana názory účelovými, potřebnými pro určité rozhodnutí v konkrétním sporu v určité době. Jestliže bychom připustili, že mezi stranami a rozhodci byla uzavřena nějaká smlouva (rozhodcovská – str. 63 a 64), pak by to znamenalo smluvní vztah mezi nimi, což by ve svých důsledcích muselo vést k podjatosti rozhodce v předmětné věci. Předseda rozhodčího soudu by v případě, že žalovaný ve sporu vůbec nereaguje a nepřebírá poštu, uzavíral jmenováním rozhodce za tuto stranu za tuto stranu s tímto rozhodcem

„rozhodcovskou“ smlouvu? V této souvislosti je třeba vzít na vědomí, že rozhodčí smlouva není smlouvou hmotněprávní, ale procesní.

Nedostatek arbitrability neznamená neplatnost rozhodčí smlouvy (str. 43). O tom, zda je rozhodčí smlouva neplatná musí někdo rozhodnout. V praxi se uzavírají rozhodčí smlouvy v souvislosti se společenskými smlouvami, kdy je předem známo, že některé druhy sporů nelze v rozhodčím řízení vůbec projednat (např. rozhodnout o neplatnosti usnesení valné hromady). V rozhodčím řízení se nepoužívá občanský soudní řád „subsidiárně“ (str. 18, pozn. 57), ale podle § 30 ZRŘ „přiměřeně“, tzn. že závisí na rozhodnutí rozhodců, zda nějaké ustanovení občanského soudního řádu použijí. ZRŘ neupravuje obnovu řízení, nechce snad kandidát tvrdit, že se bude tedy postupovat podle občanského soudního řádu a obnova rozhodčího řízení je tudíž možná.

Rovněž tak nemohu souhlasit s názorem, že u institucionálního řízení jsou častější průtahy v řízení (str. 19) než u řízení ad hoc. V praxi je tomu právě naopak. Stačí připomenout otázku jmenování rozhodce v případě, kdy zpravidla žalovaný je nečinný. U stálého rozhodčího soudu takového rozhodce jmenuje po uplynutí lhůty pro jeho jmenování předseda tohoto soudu neprodleně, v případě rozhodčího řízení ad hoc musí takového rozhodce jmenovat obecný soud. Z praxe jsou známy případy, že takové jmenování trvá i několik let. K tomu je třeba počítat i s možností odvolání proti takovému rozhodnutí. V rozhodčím řízení je nutno počítat i s určením rozhodného práva podle nařízení Řím II. (str. 46 an.).

Při ústní obhajobě by měl kandidát odpovědět na otázku, jak hodnotí současné snahy o změnu právní úpravy rozhodčího řízení v České republice.

Předloženou rigorózní práci „Mezinárodní obchodní arbitráž“ považuji i přes uvedené připomínky za práci zdařilou, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě. Dále doporučuji, aby se po její úspěšné obhajobě pokračovalo ve státní rigorózní zkoušce.

V Praze dne 1. března 2010

Prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc.